

Uredništvo in uprava: Ljubljana, poštni predal 290.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani ter opremljeni s štampiljko dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo.

Ček, račun 13.562

DELAVEC

STROKOVNI ČASOPIS.

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Stane posamezna številka Din 2.—, mesečno Din 4.—, celoletno Din 48.—. Za članne izvod Din 1.—.

Oglasi po ceniku.

Telefon številka 3478.

Za enotnost strokovnega gibanja v državi

Načelna izjava Strokovne komisije za Slovenijo.

(Pokrajinski odbor URSSJ.)

Svobodne delavske strokovne organizacije Jugoslavije slone na organizacijskih in taktičnih načelih Mednarodne delavske strokovne zveze. Organizacijsko načelo zveze je edinstvo strokovne delavske organizacije v posameznih političnih enotah, to je v državah, kjer edino to načelo odgovarja duhu in interesu delavstva.

Glavna skupščina Općeg Radničkog Saveza Jugoslavije (ORS), dne 24. in 25. maja t. l. v Zagrebu, pa ima na dnevnem redu ustanavljanje novih sporednih poklicnih strokovnih zvez, dasi je do ure članica Ujedinjenog Radničkog Sindikalnog Saveza Jugoslavije (URSSJ).

Ce hoče organizacija s tem načrtom ustvarjati podlago za novo strokovno centralo v državi, to naj iskreno in objektivno, ker bi pomenilo cepljenje strokovnega gibanja slabitev delavskih sil v dobi razvoja, ko nasprotniki od vseh strani dvigajo svoje glave, kako bi oškodovali delavske interese. Doba je tako važna, da ne smejo ne osebni ne drugačni vplivi ustvarjati mrženj in umetnih diferenc, ki jih med delavstvom dejansko ni in ne more biti.

Svobodne strokovne organizacije v državi same upravljajo svojo centralo po solidarnostnem demokratičnem načelu. Forum, ki rešuje eventualne diference v delavskem strokovnem gibanju, je kongres Ujedinjenog Radničkog Sindikalnog Saveza Jugoslavije. Delegati na kongresu so zaupniki delavskih strokovnih organizacij, ki imajo nedvomno edino le delavske interese pred očmi ter smejo in morajo sklepati absolutno v interesu enotnosti gibanja z vidikov mednarodnega delavskega strokovnega gibanja.

Velika večina strokovno organiziranega delavstva je priključena po mednarodnih dogovorih tej priznani strokovni delavski centrali v državi. Zaraditega bi obžalovali, če bi se hotel del organizacije izločiti iz okvira velike duhovne mednarodne celote ter s tem pospeševati namene raznih žoljih organizacij.

V trdnem prepričanju, da se organizirano delavstvo zaveda važnosti navedene svetinje delavskega gibanja, se nadajamo, da bo tudi glavna skupščina Općeg Radničkog Saveza Jugoslavije sklepala v tem smislu, to je v prid enotnosti svobodnih strokovnih organizacij v državi.

Strokovna komisija za Slovenijo je pripravljena nuditi v ta namen vso svojo moralno pomoč. Nasprotno pa izjavlja Strokovna komisija za Slovenijo, da hoče z vso vestnostjo ščititi edinstvo delavskega gibanja v državi ter zavračati tendence, ki bi hotele motiti to edinstvo.

V Ljubljani, dne 25. aprila 1931.

Strok. komisija za Slovenijo
(Pokrajinski odbor URSSJ.)

Pristopajte k Cankarjevi družbi Poverjeniki, zaupniki, agitirajte, da bo vsak sodrug član Cankarjeve družbe. Za Din 20.— dobite v oktobru 4 lepe knjige.

Kaj pomeni organizacija?

Organiziran zaupnik, za katerim stoji organizacija.

Delodajalec: „Dobro, pomenimo se!“

Neorganiziran, ki se sam pogaja z delodajalcem.

Delodajalec: „Zboljšanje mezd? — Osemurnik? — Kolektivno pogodbo? — Boljše delovne pogoje? Marrššš!“

Nekatera industrijska podjetja so potom svojih organizacij predložila Ministrstvu za soc. politiko in narodno zdravje, da bi se za čas gospodarske krize uvedel potom zakona petdnevni delavni teden z 48 urnim delovnim časom.

Zvita so ta podjetja. Kriza bi se nič ne zmanjšala, ali 10 urnik bi se v celoti uveljavil.

Delavstvo pa pravi: Petdnevni delovni teden, 8 urni delovni dan in iste plače kakor sedaj. Pa bo krize konec.

Razmišljanje ob priliki kongresa „ORS-a“.

„Svobodne delavske strokovne organizacije Jugoslavije slone na organizacijskih in taktičnih načelih Mednarodne delavske strokovne zveze. Organizacijsko načelo zveze je edinstvo strokovne delavske organizacije v posameznih političnih enotah, to je državah, ker edino to načelo odgovarja duhu in interesu delavstva.“

K izjavi »Strokovne komisije za Slovenijo«, ki je priobčena na uvodnem mestu, hočemo povedati še nekatere misli.

Strokovne organizacije so poročene iz odpora in borba je njih življenjski element. One se potrebnih borb ne ustrašijo.

Potrebne so borbe v obratih v obrambo delavskih pravic. Potrebne so borbe, kjer stojimo pred velikimi razlikami v načelih in taktiki.

Ko se je pojavilo svojčas komunistično strokovno gibanje, smo morali povedati, da njega parole in metode ne računajo z dejanskimi razmerami in da vodi njega taktika pri nas na strokovnem polju k neuspehom in porazom. Ko se pojavljajo danes prav iste osebe, ki so romale svojčas v Moskvo kot zastopniki mnenja, da naj se delavstvo organizira v skupnih organizacijah z delodajalci, ker so delavci in delodajalci iste narodnosti, — moramo zopet odločno povedati, da so to krivi proroki, ki so se okrenili sicer za 180 stopinj, — a so ostali še dalje krivi proroki. Če nas vodi vse to v borbe, so to potrebne borbe, ki jih radi sprejmemo in jih bomo znali dobojevati.

So pa tudi borbe, ki jih je treba odločno odkloniti, kadar ne gre za taktična in načelna vprašanja.

Vsem nam je znano, kakšno škodo so napravili našim organizacijam osebni boji.

Mi sicer ne damo nič na blatenje oseb po shodih in časopisih. Vemo pa, da je največji škodljivec delavstva, kdor posega po takih metodah in izpodkopava medsebojno zaupanje, ki je temelj vsakega organizacijskega dela. Kdor se zateka k takim sredstvom, bo bitko pri nas že vnaprej izgubil.

Mi smo za to, da se rešujejo, kjer je to potrebno, osebna vprašanja na organizacijskih forumih. Kdor čez koža kaj ve, naj to tam dokaže in pove. Vsakogar, ki je res kaj zagrešil, bo delavstvo na takih forumih izločilo. Organizacije pa bodo ostale enotne.

Nikakor se ne sme cepiti organizacij radi osebnih sporov. Če ni načelnih razlik, smo dolžni, v organizacijah v slučaju osebnih nasprotij drug z drugim potrpeti. Ako teža ne znamo ali ne zmoremo, pa se umaknimo in prepustimo svoja mesta v vodstvu organizacij ljudem, ki to zmorejo.

Tako gledamo na taka vprašanja. Zato smo s skrbjo zasledovali odnose med Općim Radničkim Savezom (ORS) in ostalimi strokovnimi organizacijami, ki tvorijo celino našega strokovnega pokreta. Mi se v ta spor nismo želeli vmešavati, v trdnem prepričanju, da mora zmagati, če ne letos, pa v najkrajši dobi zavest, da je to nepotreben boj in da morajo biti odnosi med raznimi organizacijami istega pokreta drugačni.

V tem našem gledanju na stvar ni bilo pri nas nobene razlike med slovenskim delom Općeg Radničkog Saveza (Splošna delavska zveza) in med ostalimi strokovnimi organizacijami. Tu smo čuvali naše svetinje, solidarnost organiziranega delavstva in osebnih nesoglasij, če so se pojavila, jih nismo vlačili v strokovni pokret.

Ne bomo načenjali tu vprašanja krivde.

Rečemo pa, da nikaka krivda ne more opravičevati cepitve organizacijske zajednice.

Po predlogih, ki se pripravljajo za kongres ORS-a, pa bi morali sklepati, da se vodstvo ORS-a na to pripravljajo.

Po teh predlogih naj bi se ustanovile v okrilju ORS-a protiorganizacije proti obstoječi kovinarski, rudarski, lesni, železničarski, živilski, nameštenski in drugim organizacijam, ki tvorijo zajedno z ORS-om — URSSJ in Strokovno komisijo.

Prepričani smo, da Splošna delavska zveza (ORS) v Sloveniji cepljenja ne odobrava, ker ve, da je veliko bolj hvaležno in koristno delo organizirati neorganizirane, ki jih imamo tudi pri nas še nad 80 odstotkov, kakor pa prerekati se z bratskimi organizacijami za organizirane in razbiti pri njih vso moralo in ves organizacijski polet.

Vodstvo ORS-a bo storilo prav, če bo računalo z razpoloženjem delavstva v Sloveniji, ki noče hoditi po potih cepljenja in nepotrebnih bojov.

Ko smo to stališče delavstva v Sloveniji jasno in odkrito povedali, naj še enkrat poudarimo:

V državi mora biti samo ena vrhovna centrala svobodnih strokovnih organizacij, kateri morajo biti priključene vse svobodne strokovne organizacije.

Enotnost strokovnega pokreta nam je svetinja, za katero smo pripravljene doprinesiti vsako žrtev in ki jo bomo v tem sporu vsaj za naše področje znali očuvati.

Ali je to zadnja gospodarska kriza?

Kapitalizem si samo še na umeten način podaljšuje življenje.

O hudi gospodarski krizi, ki je po vsem svetu, govore povsod, po vseh državah in v vseh korporacijah. Enako, kakor so naziranja o vzrokih krize različna, naša so povsem drugačna, tako so tudi različna mnenja o krizi, ki izvira iz kapitalističnega družabnega reda, ali je to zadnja kriza ali ne?

V švicarskem delavskem listu razpravlja člankar o vprašanju, ali je to zadnja kriza ali ne, naslednje:

Doslej so bile krize vedno premagane in gospodarstvo se je zopet dvignilo. Nam se pa vsiljuje tu vprašanje, če je sedanja kriza drugačna, kakor so bile prejšnje ali ne? In če je različna, v čem obstoja razlika?

Na to vprašanje lahko dobimo jako različne odgovore: »Teorija o polomih« pravi, da mora kapitalizem zaradi svojih notranjih nasprotstev nujno priti do poloma. Ta je najbolj razširjena ter se navadno razlaga tako, da je polom že kot posledica sedanje krize neizogiben.

Povsem v nasprotju s tem naziranjem pa je mnenje, ki ga imajo večinoma podjetniki. Ti pravijo, da je sedanja kriza, kakor vse druge, le znamenje rasti gospodarstva, bolezen, ki bo, ko jo premagamo, po kapitalizmu vodenem gospodarstvu vtila temu gospodarskemu telesu nove razvojne sile. Po zmagi nad krizo bo kapitalizem mogočnejši, kakor kedaj prej; podjetniki po vseh deželah namreč verujejo, da bodo izšli iz krize z ojačeno močjo, ker je vendar lahko bedo in pomanjkanje delavstva izrabiti v ta namen, da se organizacije delavstva oslabe ter delavstvu vsili volja kapitalizma.

Še tretje mnenje o krizi imamo. To pravi, da je ta kriza navadna kapitalistična kriza, ki jo mora kapitalizem notorično povzročiti vedno iznova.

Najprej moramo vprašati: Ali je današnja kriza drugačna, kakor so bile prejšnje ali ne? Nemški konjunktorni institut je nedavno ugotovil razliko med sedanjo krizo in prejšnjimi krizami, ki obstoja predvsem v tem, da nazadovanje produkcije še v nobeni prejšnji krizi ni bilo tako veliko, obseg brezposelnosti še nikdar tako ogromen, kakor je v sedanji.

Ob prejšnjih krizah smo imeli domalega povsod svobodno konkurenco v gospodarstvu. Danes imamo v velikem delu gospodarstva nadoblast

Savez Metal. Radnika Jugoslavije, Sekcija težke železne ind. Jesenice.

Blagajniško poročilo za poslovno leto 1930.

Letni račun prometa s Centralo SMRJ izkazuje, da so bili dohodki za leto 1930 sledeči:

Table with 2 columns: Description (e.g., 'Izdatki so bili sledeči', 'Za podpore', 'Skupaj') and Amount (e.g., '12.550.—', '156.349.20').

SMRJ, sek. tež. žel. ind. Jesenice izkazuje za leto 1930:

Aktiva skupaj Din 45.126.25

Pasiva: Za izdatke skupaj Din 21.704.65

Bilanca table with 4 columns: Aktiva, Pasiva, and their respective values for 1930.

Jurij Jeram, predsednik.

Pikon Anton, predsednik nadzorstva.

Ažman Karol, blagajnik.

Podružnica je imela članov začetkom leta 1930 922, pristopilo jih je tekom leta 508, dopotovalo 35, odpotovalo 32, umrlo tekom leta 8, odpadlo, črtalo 310.

Podružnica je razdeljena v 15 odsekov po obratih in vam pokazuje »Tabela« poslovanje vsakega odseka posebej, ves promet in članstvo, tako da je slehernemu razvidno gibanje odsekov, ki tvorijo skupaj podružnico Jesenice, včevši Javornik in Dobravo.

Sodrug, znaten napredek je to; mi vidimo, da je podružnica napredovala v preteklem letu za 193 članov več, kakor jih je imela začetkom leta. Zato vam kličem, vsi v organizacijo, ker samo »Mi« nekaj pomenu, »Jaz« pa nič.

Karl Ažman, t. č. blagajnik.

Lesce.

Dne 27. aprila 1931 popoldne smo imeli tu člansko zborovanje, na katerem so nam naši zaupniki poročali o poteku razprave in prečitali novo kolektivno pogodbo.

Posebno hudo bodo po tej pogodbi prizadete nekatere delavke, ki so izgubile Din 0.50 na uro, kar da dnevno Din 4.— ali tedensko Din 24.—, mesečno Din 100.—, kar se pri plači ene delavke že precej hudo pozna.

Ali vedno ne morejo biti zmage in porazi tudi ne, je rekel govornik. Zaenkrat se drugega ni dalo napraviti in sporazumeti smo se morali tako, kot smo se. Vendar sodrugi in sodružice, nas to ne sme ostaviti v malodušju. Nasprotno, še bolj nas mora privedzati na organizacijo, še bolj nas mora podkrepiti v delu zanj, kajti pomisliti moramo, kako trd boj smo imeli ob vzorni solidarnosti. Kaj bi šele bilo, da nismo bili tako kompaktni in organizirani.

RUDARJI.

Poročilo

III. kongresa Zveze rudarjev Jugoslavije.

V nedeljo, dne 26. aprila t. l. se je vršil v Delavskem domu v Trbovljah III. redni kongres Zveze rudarjev Jugoslavije z običajnim dnevnim redom.

Pri otvoritvi kongresa je istega v imenu Delavske zbornice pozdravil s. F. Uratnik, kateri je v dobro zamišljenem govoru podčrtal nujno potrebo močne strokovne organizacije rudarjev in čestital ZRJ k njenemu napredku in razvoju.

Po ugotovitvi sklepčnosti kongresa od strani verifikacijske komisije se je prešlo na poročilo uprave, katero se je vzelo na znanje in je dobila uprava soglasno zaupnico za svoje delovanje v pretečeni 2 letni poslovni dobi.

V novo upravo so bili izvoljeni sledeči sodruzi:

Načelstvo:

Predsednik Ivan Kamnik (Zagorje); podpredsednik Franc Pliberšek (Trbovlje); tajnik Jurij Arh (Zagorje); odbornika: Franc Šobar (Zagorje) in Anton Verden (Hrastnik).

Širši odbor:

Ipavec Jože (Crna), Valentin Topler (Mežica), Hinko Stanovšek (Leše), Ivan Saleznik (Velenje), Ivo Zupanc (Zabukovca), Ludvik Petretič (Rajhenburg), Filip Murn (Trbovlje), Ludovik Leopold (Zagorje).

Nadzorstvo:

Predsednik Vrtačnik Ivan (Trbovlje); člani: Gorjanc Jože (Trbovlje), Bokal Ludvik (Zagorje), Miklavčič Alojz (Zagorje) in Košak Franc (Zabukovca).

V zadevi ujedinjenja posameznih rudarskih zvez v državi v en edinstveni savez se je sklenilo na podlagi sklepa rudarske konference v Brodu na Savi z dne 1. februarja 1931, da se imajo vsi rudarski savezi v državi, priključeni Ujedinjenemu Radničkemu Sindikalnemu Savezu Jugoslavije v Beogradu, združiti na federativni podlagi v »Unijo rudarskih radnika Jugoslavije«, da se ima obstoječa zvezina pravila spremeniti v toliko, da se v čl. 1 pravil vnese nov odstavek, ki se glasi: »I stopa v zvezni odnosaj z Unijo rudarskih radnika Jugoslavije. V vprašanju organizacije in taktike se je sklenilo, da ima Zveza tudi v bodoče voditi svoje razredno načelno stališče. Taktika mora biti vsestransko stvarna in objektivna, a napram vsem nasprotnikom odločna. V tem pogledu se mora vsak najvišji funkcionar do zadnjega člana v podružnici pokazati za celega moza. Vprašanje tarifne politike, predvsem pa mezdno gibanje rudarjev, zaposlenih pri Trboveljski premogokopni družbi, ki je nastalo vsled odpovedi sedanje kolektivne pogodbe od strani družbe same, se prepusti novi upravi, z naročilom, da se stori vse, da se obstoječe stanje ne poslabša, temveč zboljša. Z ozirom na nerešeno vprašanje pravilnika o Bratovskih skladnicah se sklene poslati ministrstvu za rude in šume primeren spomenico, v kateri se isto naproša, da čimprej izda zakonito »Uredbo« o tem zavarovanju, pri čemer se naj upošteva predloge, podane od delavske delegacije v Glavnem upravnem odboru Bratovske skladnice v Ljubljani. Zakaj edino ti jamčijo za pravilno rešitev tega vprašanja. V zadevi ustanove »Posmrtniskega fonda« se je z ozirom na to, da ga načelstvo ni dalo 8 tednov pred kongresom članstvu po podružnicah v pretres, kar se je zgodilo vsled tega, ker ga je mislila ustanoviti II. skupina Rudarske zadruge, kar je pa zadnji občni zbor te skupine odklonil, sklenilo, da se ustanovitev »Posmrtniskega fonda« in sprejetje tozadevnega pravilnika v načelu sprejme. Vendar pa dobi polnomočje šele takrat, ko ga članstvo po podružnicah z dvetretjinsko večino odobri. Pri točki razno se na predlog podružnice ZRJ, Trbovlje sklene dati v obliki knjižice izvleček iz pravilnika ZRJ o dolžnostih in pravicah članstva. Istotako se na predlog te podružnice sklene zvišati pogrebno za ženo člana za 100 odstotkov. Tako je kongres, ki je bil sam na sebi lepa manifestacija razredno organiziranih rudarjev, zaključil svoj posel, imajoč v vidu pereča vprašanja rudarjev. Nova uprava, v katero so zopet v glavnem izvoljeni vsi prejšnji sodruzi, pa nam jamči, da bo šlo započeto delo kljub vsemu naprej.

Pravilnik

»Posmrtniskega fonda« Zveze rudarjev Jugoslavije.

1. Namen: Zveza rudarjev Jugoslavije ustanavlja v smislu društvenih pravil čl. 1 ta fond, z namenom, da zavaruje svoje člane za slučaj smrti.

2. Članstvo: Članstvo je prostovoljno, vendar pa postane obvezno s tem, ko je član lastnoročno podpisal tozadevno pristopno izjavo.

3. Prenehanje članstva: Članstvo tega fonda preneha s smrtjo in z dnem, ko je član prenehal biti aktiven in pasivni član Zveze rudarjev Jugoslavije, v smislu njenih pravil.

4. Sredstva: Za dosego svojega namena pobira Zveza v slučaju smrti zavarovanca ali njegove žene po Din 1.— od samca in Din 2.— od oženjenega od vsakega zavarovanega člana.

5. Dajatve: Svoji zavarovanega člana ali njegove žene dobe v slučaju smrti 85 odstotkov od celokupne vsote kot posmrtnino.

6. Odpravnina: V slučaju izstopa člana od tega zavarovanja dobi isti po 1 letnem članstvu 50 odstotkov in po 5 letnem pa 85 odstotkov odpravnine od njega vplačanega prispevka.

7. Uprava: Upravo tvorijo 3 člani Zvezine uprave, kateri se izvolijo na vsakokratnem kongresu Zveze. Ti izvolijo iz svoje srede predsednika, tajnika in blagajnika. Uprava tega fonda je avtonomna, vodi svoje ločeno knjigovodstvo in je brezplačna.

8. Nadzorstvo: Pregled računov in knjigovodstva vrše na rednem kongresu izvoljeni pregledniki Zveze.

9. Razsodišče: V zadevi iz tega fonda nastalih sporov odloča rozsodišče analogno čl. 13. Zvezinih pravil.

10. Razpust ali prenehanje: V slučaju razpusta ali prenehanja tega fonda, o čemur se ima sklepati z dvetretjinsko večino zavarovanih članov, pripada vsa imovina tega fonda Zvezi rudarjev Jugoslavije ali pa ustanovi z istim namenom in ciljem.

Splošne določbe: Ta »Posmrtninski fond« s tem pravilnikom stopi v veljavo, ko ga kongres Zveze rudarjev Jugoslavije odobri in se izreče članstvo zanj po podružnicah z dvetretjinsko večino.

Sprememba tega pravilnika je dopustna samo rednemu ali izrednemu kongresu Zveze rudarjev Jugoslavije.

Ta pravilnik je bil sprejet na II. rednem kongresu Zveze rudarjev Jugoslavije v Trbovljah dne 26. aprila 1931.

SPLOŠNA DELAVSKA ZVEZA.

Maribor.

V soboto, dne 19. aprila t. l., je umrl v splošni bolnici v Mariboru sodrug FRIŠ FRANC, delavec v Sladkogorski tovarni za lepenko in papir, v starosti 54 let. Pokojni s. Friš je bil v omenjeni tovarni zaposlen nad 20 let. Bil je dolgoletni član »Splošne delavske zveze Jugoslavije«, podružnice Sladki vrh, ter bil skoraj ves čas obstoja tamošnje podružnice, od leta 1920 njen odbornik. Pri zadnjih volitvah obratnih zaupnikov je bil tudi on izvoljen za obratnega zaupnika. Vztrajal je tudi v času razkola strokovne organizacije zvesto na svojem mestu, ko je precejšnje število tamošnje delavske vstopilo v dobroznano in takozvano narodno delavsko »Unijo«, ki je prinesla delavstvu splošno razočaranje in škodo, zavedajoč se z nekaterimi svojimi tovariši, da se bo delavstvo streljalo in vrnilo v svojo pravo borbena strokovno organizacijo. Pridno je sodeloval v tem prepričevanju, kar je tudi v njegovo zadovoljenje uspelo. Pogreb se je vršil v torek, dne 21. aprila, iz bolnice na pokopališče v Pobrežju pri Mariboru in je obžalovanja vredno, da se je delavstvo nepozno obvestilo o pogrebu in smrti in se ni moglo udeležiti pogreba, ker ima to delavstvo po večini eno do dve uri hoda do postaje v St. Ilju.

Delavstvo Sladkogorske tovarne bo umrlemu sodrugu Frišu Francu ohranilo trajno časten spomin.

Počivaj v miru, dragi sotrpni!

Kranj.

Prosim, sprejmite moje skromno pismo naših ubogih sotrpinov iz tovarne Jugobrun. Je to tekstilno podjetje I. vrste. A ne mislite, da za delavske dobrine. Prvovrstno namreč radi zanikrnosti varnostnih naprav. Ta teden je že drugi slučaj nesreče, ki je zahteval za žrtve 25 letnega mladeniča Mihaela Kovača, doma iz Dol pri Litiji. Delal je pri škrobu. Nagnil se je čez kad, da zapre parni ventil, pa mu je na mokrih, gladkih tleh spodrsnilo. Prevrgel se je v škrob. Zadobil je tako hude opekline, da je podlegel v ljubljanski bolnici.

Te nesreče je vzrok, ker tovarna ne pazi na to, kakšna so tla. Po mokrih tleh, ki nimajo nikakih narezov, je nevarno hoditi, a tovarna se ne briga, da bi uredila tla. Poleg tega se delavci vedno menjavajo pri delu. Dotični delavec je bil večinoma zaposlen, da je hodil na postajo in na pošto. Potem so ga pa dali v tovarno in na spolzka tla. Drugi slučaj nesreče je zahteval težko telesno poškodbo. Neko delavko, Rozo, je prijel valjar pri takozvanih »laufarjih«. Na tistem mestu so tla razdrapani. Spodtaknila se je ter se z desno roko trenutno oprijela vrtečega se valjarja, ki ji je roko potegnili k sebi in jo dobesedno zmečkal. Rešiti jo je moral prisotni delavec, ki je valjar ustavil.

Pa še nekaj je v tovarni jako hvaljevredno. Nobenemu delavcu se namreč ne plača čezurnega dela.

Kolinska

Okusna in zdrava je kolinska kava!

In niti tiste ure ne z lepa, ki jih naredi več od 8 na dan. Se za te mora zahtevati izplačilo. Izplačilo dobijo v zavojih, na katerih ni označeno niti toliko, da bi delavec vedel, koliko ur ima in po kakšni ceni mu jih tovarna plača.

Tako ima na pr. delavka, ki je dobro poznana in ki je zaposlena pri pralnem stroju, Din 2.25 na uro. Pa si izmislijo gospodje, da jim morajo delati mesto do 10. ure zvečer do 2. ure jutraj. In to brez 50 odst. doklade. Ali ni to gnusno in oderuško?

Zato, sotrpini in sotrpinke, stopite vsi, ki še niste, v našo strokovno organizacijo, v Splošno delavsko zvezo! Tako organizirani si bomo pomagali, da nas ne bodo smatrali za slabše od strojev.

A. Mlakar, kurjač.

Tržič.

V soboto, dne 18. aprila, se je vršil pri nas javni sestanek. Dnevni red je bil sledeči: Načrt novega zakona o socialnem zavarovanju in stališče delavskega. Potreba delavskih strokovnih organizacij. Raznoterosti. Na sestanku je referiral referent iz Ljubljane. Ob skoro nabito polni dvorani je govornik orisal osnutek zakona, na katera podlagi se jemlje delavstvu že itak pičlo odmerjene dajatve ob boleznih. Ni niti potrebno govoriti še o invalidnih in starostnih rentah, ker so za delavce brezpomembne. Delavci energično odklanjajo načrt novega zakona. Želimo pa, da se na vseh sestankih še pomnoži udeležba delavskega, da se tako porazgovorimo o naših težnjah.

Tudi pri nas se je začelo manj delati in je bombažna predilnica in tkalnica skrajšala delovni čas dva dni na eno izplačilo. Pričakovati je še hujših časov, zato opozarjamo delavstvo, da se zaveda svojih dolžnosti do organizacij. Drugič kaj več.

Preklic.

Podpisana Marija Solar, predilniška delavka v Treibachu pri Tržiču, obžalujem, da sem o Francu Perku, predilniškemu delavcu v Treibachu, izrekla dne 1. aprila t. l. na dvorišču besede: Prokleta čora je na vrtu jezik gonil. — Zahvaljujem se mu za odstop od tožbe.

Tržič, dne 17. aprila 1931.

Marija Solar.

Kočevje.

Ustanovni občni zbor podružnice Splošne delavske zveze.

Dne 5. maja se je vršil v gostilniških prostorih »Beljan« naš ustanovni občni zbor. Pripravljalni odbor je poročal, da je doslej pristopilo 220 članov. Oblast je pravila potrdila in je s tem delovanje strokovnih organizacij omogočeno. Navzoče članstvo je soglasno izvolilo v odbor naslednje sodružice in sodruge: predsednica Perič Marija, podpredsednica Sauer Krescencija, tajnika Zajc Francka, blagajničarka Komerički Marija, Odborniki: Matejka Franc, Kralj Vincenc, Peče Alojz in Činkel Marija. Nadzorstvo: König Alojz, Kaucki Anica in Fitz Ivan.

Po izvolitvi odbora sta poročala s. Kopac od Del. zbornice in tajnik Saveza s. Jakomin. Vsled skrajno slabih in neurejenih razmer v novi tekstilarni sta omenjena z obratnimi zaupniki v podjetju že parkrat posredovala. Razmere so takorekoč kata-

Ljubljanski delavski oder »Svobode« uprizori v soboto, dne 16. maja 1931 ob 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice Cankarjevo dramo »Jakob Ruda«.

Cene vstopnicam so znižane. Dobijo se že v pisarni »Svobode«.

Sodrug, ne pozabite, da je to naš Delavski oder in posetite predstavo.

